

On. Biblioteca Universității din Cluj Sibiu

Felelős és ideiglenes felelős szerkesztő: Dr. Olos László, Laptulajdos: COBVE, Barjádó L.

HELHÍRLAP

A timiștorontali törvényszék bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938). Alapította: Dr. VUCETICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Moszkvában aláírták a román-szovjet fegyverszüneti megállapodást

A szovjet csapatok Bucureștiben

Times: A magyar kormányváltozás váratlanul érte Németországot

Bolgár fegyverszüneti tárgyalások Kairóban

București. (Rador). Londomból jelenti a Reuter-ügynökség: A moszkvai rádió közli a hírt, hogy a szovjet hadsereg csapatai augusztus 31-én, csütörtökön reggel, észak és északkelet felől jövet bevonultak Bucureștibe. Ugyanez a hírforrás közli, hogy a szovjet hadsereg különleges alakulatai Ploesti-ben a német csapatok okozta tüzek eloltásán munkálkodnak, a németek ugyanis kísérletet tettek ott a még sértetlen berendezések szétrombolására.

Londonban kijelentették, hogy Ploesti elvesztése végzetes csapás a német hadigépezet számára, mert az anglo-amerikai légierő akciója ellenére Németország még két millió tonna mennyiségű finomított kőolajterméket kapott évente. Ha most ennek hiányát és az anglo-amerikai légierő részéről naponta végzett rombolásokat tekintjük a német gazdaság petróleum iparban, számot vehetünk azzal, mily üzemanyag-hiányban van a német hadsereg. Ennek a ténynek még szerencsétlenebb következményei lesznek a német hadigépezetre nézve, ha a német birodalom ellenállása tartani fog még bizonyos ideig, — fejeződik be a Reuter-ügynökség londoni jelentése.

București. (Rador). Londomból jelenti a Reuter-ügynökség: A hivatalos német hadijelentés csütörtökön üdösmerte a Ploesti körzetében uralkodó erős ellenséges nyomást, valamint a kemény szovjet támadásokat Erdély délkeleti határvidékén.

A román fegyverszüneti bizottság visszaérkezett Bucureștibe

București. (Rador). A Reuter brit hírügynökség jelenti Londomból: A moszkvai rádió közölte, hogy a fegyverszüneti feltételek megtárgyalására küldött román bizottság megérkezett Moszkvába. A román kormányt a fegyverszüneti tárgyaláson Lucretiu Patrascanu igazságügyi miniszter, valamint a múltban folyó előkészítő tárgyalásokon részt vett Stirbey herceg, továbbá a belügyi államtitkár képviseli.

București. (Rador). Londomból jelenti a Reuter-ügynökség: A moszkvai rádió közölte, hogy a fegyverszüneti feltételek megtárgyalására

kiküldött román bizottság augusztus 30-án repülőgépen Moszkvába érkezett.

A román bizottság tagjai a következő személyiségek: Barbu Stirbey herceg, a bizottság vezetője, aki legutóbb Kairóban tárgyalt a fegyverszünetről, C. Visoianu, volt varsói meghatalmazott miniszter, Ghita Pop volt miniszter, a nemzeti párszpart vezértitkára.

A román kormányt Lucretiu Patrascanu igazságügyi miniszter, Cristu külügyminiszter és meghatalmazott miniszter, Damaceanu tábornok, külügyi államtitkár és Focseanu al-

ezredes képviseli.

A román küldöttséget a moszkvai repülőtéren a külügyi népbizottság szertartási osztályának főnöke fogadta.

București. A román bizottság, amely Moszkvában aláírta a fegyverszüneti feltételek megtárgyalására a bolgár kormány felhatalmazott bizottságot küldött Kairóba. A bizottság már meg is érkezett az egyiptomi fővárosba. Anglia és az Egyesült Álla-

mok balkáni katonai és földrajzi szakértői már ott vannak. A bolgár bizottsággal való tárgyalások hír szerint nem tartanak sokáig. A moszkvai rádió továbbra is kedvezőtlenül magyarázza Bulgáriának azt a szándékát, hogy semleges marad. Moszkvában kiemelik, hogy Bulgária a múltban is semleges volt, a német hadihajók azonban még ma is használják a földközvetlen bolgár kikötőket. Bulgáriának ilyenformán áldozatokkal kell hoznia és cselekvő módon részt kell vennie a háborúban, hogy azt hamarabb befejezhessék, — fejeződik be a jelentés.

A nagyvezérkar közleményei

București. (Rador). A nagyvezérkar az augusztus 28-i hadműveletekről a következőket közölte: Öt napon és öt éjszakán át folyt le a harcok után a román csapatoknak sikerült teljesen megtörniük Németország vezetőségének azt a perfid kísérletét, hogy hatalmába kerítse az ország fővárosát. Számos reguláris csapatot és SS-alakulatot megsemmisítettünk vagy foglyul ejtettük. Több, mint 8000 fogoly, közöttük 7 tábornok és több száz tiszt, valamint különösen fontos hadizsákmány került hatalmunkba. A harcok rendkívül hevesek voltak, az ellenség minden megengedett és meg nem engedett eszközt felhasználta. A lakóegységek és az összes kulturintézmények bombázása tanúbizonysága lesz a német barbárságnak. Jelenleg a főváros teljesen mentesítve van a zár alól és a szabályszerű élet helyreállt.

A kőolajpálya övezetében és a Dunán heves harcok révén sikeresen folytatódott a német csapatok lefegyverzésére irányuló tevékenység. Ugyanformán felszámolták a német ellenállást Câmpinában, Moreniben, Gura Ocnițeiben, Pleasaban és más helyiségekben. E hadműveletek során több, mint 3000 német és a Câmpina környékén volt egész légrédei tüzserőget foglyul ejtették és számos különféle hadianyagot zsákmányoltak. A Dunán — Turnu Măgurele város előtt — két német hajót elsüllyesztettek. Néhány más hajót megrongáltak

és vagy bolgár vizekre való menekülésre kényszerítették, vagy elfogták. Erdélyben Brasovtól északra, valamint Aradon is összetűzések voltak a román és a német csapatok között, Aradon a repülőteret megszáadtították a németektől, 13 német repülőgépet megrongáltak. Délben 1 órakor a bod-i rádióadó-állomást Stuka-repülőgépek megtámadták. Baziason, Moldova-Vechen, Orsován és Turnu-Severinben a német ellenállást megtörték. A dunai német hajók elsüllyesztésében, amelyről az augusztus 27-i közlemény beszámolt, kitüntette magát a D. 9. I. páncéltörő egység, a 8. léghajó tó ezred és a 2. határvérezred, — fejeződik be a nagyvezérkar augusztus 28-i közleménye.

București. (Rador). A nagyvezérkar az augusztus 30-án folyt hadműveletekről a következőket közli: A román területen található német erők maradványai ellen a felszámolási hadműveletet a légi erő és a dunai flotta közreműködésével tegnap is folytatták. Buzău és Oltenița vidékén meglehetősen véres harcokra került sor, a német ellenállást azonban megtörték, sok foglyot ejtettek és fegyver-anyagban gazdag hadizsákmányra tettek szert. Ploesti városát és vidékét teljesen felszabadították a németek alól. Az északi határon a német és magyar csapatok egy támadását visszaverték, — fejeződik be a nagyvezérkar közleménye.

Szovjet különjelentés

București. (Rador). Londomból jelenti a Reuter-ügynökség: A moszkvai rádió szerdán este Sztalin marsall különjelentését közölte, amely szerint Ploesti városát és az egész román petróleumvidéket megszáadtították a német csapatoktól. A német ellenállás a város közelében nagyon rövid ideig tartott — a 7. szovjet különjelentés — és egy egész hadsereg, 15 ezer ember, Hell adtest-tábornokkal, a 7. német hadsereg parancsnokával, valamint Weinrecht tábornokkal, a 79. gyalogsági adtest parancsnokával együtt megmaradt. Ezen a vidéken, valamint a többi vidéken a szovjet hadsereg még 200

helyiséget szabadított fel, amelyekben csak szórványos német ellenállási góccok voltak és súlyosabb harcok nélkül megadták magukat. Szerdán este a szovjet erők csak 30 kilométernyire északra voltak a román fővárostól.

A Dobrudzsában előnyemelő szovjet erők — folytatódik a szovjet különjelentés — bevonultak Iuzscea városába (Tulcea-megye), Constantán túlhaladva

A román rádió a bécsi diktátum évfordulójáról

București. (Rador). A Bucegi-Carpati román rádióállomás a következőket sugározta:

Ma van az évfordulója a gyűlöletes

pedig Bulgária felé nyomulnak előre és csak 50 kilométerre vannak a bolgár határtól.

Más szovjet kötelek a román csapatokkal együtt a magyar kézben lévő Erdélyben nyomulnak előre, ennek az előnyomulásnak a részletei azonban még nem ismeretesek, — fejeződik be a moszkvai rádió közlését továbbító londoni Reuter-jelentés.

bécsi diktátumnak, amellyel Erdélyt elrabolták Romániától. A román nép nagyon jól tudja, hogy határainknak és a szétszakításá-

csak Németországnak tulajdonítható, amely biztosítani akarván magának Délkelet-Európa uralmát, a népek önrendelkezési jogát megsemmisítette, saját jelszava szerint járt el s az ismert módon való közvetlen támadással család magatarfással a döntőbíró szerepét magára véve létrehozta a gyászos következményű döntőbírósi határozatot. A Románia szétszakításáról való elhatározás a német támadó politika programjába tartozott, hogy ezzel Németország ugynévezett határát kiterjessze. Minderki előtt tudott

dolog volt, hogy ez a helyzet csakis Németország fegyveres erejével tartható fenn.

Öfelsége I. Mihai király kiáltványa bejelentette a gyűlöletes cselekedet jóvátevéletét. Románia szövetségesei mellett a

Angol vélemény a magyar kormányváltozás jelentőségéről

Bucuresti (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A Times című angol lap a magyarországi kormányváltozásról a következőket írja:

— Az új magyar kormány igazi szándékai ugyan még nem ismeretesek, az alábbi két mozzanatnak azonban jelentősége van: Mértékadó német forrásból a minap kijelentették, hogy Magyarországon semmiféle belső változás sem fog történni, ha pedig mégis történnéne változás, az új kormány csak szélsőséges jobboldali kormány lesz. Az új magyar kormányról ezt nem mondhatják, — állapítja meg a Times, majd így folytatja:

mi csapataink átlépték Erdély határát, hogy jövátégység a bécsi okmányban reánk kényszerített igazságtalanságot. Szövetségeseink elismerték a Bécsben elkövetett igazságtalanságot, valamint szent jogunkat visszaállított határaink-

— A másik jelentős mozzanat az, hogy a magyar kormányváltozás váratlanul érte Németországot, hiszen Berlinben néhány órával az új kormány megalakulása előtt még hivatalosan kijelentették, hogy semmiféle kormányváltozásról sem érkezett jelentés Magyarországból.

Az angol rádió szóvivője kijelentette: — Különös jelentősége van annak a ténynek, hogy az új magyar kormányban a miniszterelnöki tisztséget és valamennyi fontos tisztséget hivatásos katonatisztek töltik be. A miniszterelnök ugyan a harcok folytatásáról és a határok védelméről beszélt, de teljességgel kizárt dolog, hogy a magyarok ma-

ra. Szenvedéseink a végük felé közelednek s a régi határok visszaállításával egyidejűleg az igazi román nemzeti szabadság is megvalósul — fejeződött be a Bucegi Carpati rádióállomás közleménye.

gasranqu tisztjei ne lássák világosan az események alakulását a különböző harcokban; kizárt dolog, hogy higgyenek még abban, hogy Németország megnyeri ezt a háborút. Ebből a szempontból ítélvén meg a dolgokat, nem lehetetlen, hogy az új magyar kormány realista politikát kísérel meg, — mondta a londoni rádió szóvivője.

„Gyengült a német befolyás”

London (Reuter). Károlyi Mihály gróf, az ismert politikus Londonban kijelentette, hogy az új magyar kormány összetétele annak bizonyítéka, hogy gyengült a német befolyás Magyarországon, — jelenti a Reuter.

H I R E K

Szerkesztőség: Timișoara I., Bulev. Regina Maria 8, távbeszélő 50-78. — Kiadóhivatal: Timișoara I., Piața Brațianu 3, fávbeszélő 28-10.

— **ELHALASZTOTTÁK AZ ISKOLÁK MEGNYITÁSÁRA VONATKOZÓ MUNKÁLATOKAT.** (Bucuresti). Az Unversul jelenti, hogy a nemzetművelési minisztérium az iskolai év megnyitásával kapcsolatos előkészítő munkálatokat (javító, felvételi, magán- és érettségi vizsgát) az egész ország területén szeptember 15—október 1. közötti időszakra halasztotta. Az 1944—45. iskolai évre a beiratásokat szintén később meghatározandó időpontra halasztották.

— **Uj pártlapok a fővárosban.** (Bucuresti). A kormányban képviselt pártok a fővárosban új napilapokat indítottak. A nemzeti parasztpárt lapja a Liveanu szerkesztésében megjelenő Dreptatea a liberális párt lapja, amelyet Farcașanu Mihai szerkeszt, a Viitorul, a kommunista párt lapja a Romania Libera, a szociáldemokrata párt pedig a Libertatea.

— **A román rádió rövidhullámon sugároz műsort.** (Bucuresti). A Timpul jelenti: A német légitámadások következtében a Radio România és Radio Bucuresti rádióállomások műszaki berendezése sérülést szenvedett, úgyhogy helyreállításukig a Bucegi rádióállomás a 48 méteres hullámsávon és az újonnan felállított Carpati rádióállomás az 50 méteres hullámsávon sugároz műsort.

— **Feloszlatták a társadalomsegélyző bizottságot.** (Bucuresti). Az Unversul jelenti; hogy a legutóbbi miniszterközi tanácskozáson Dombrowski Victor tábornok, Bucuresti főpolgármesterének indítványára a társadalomsegélyző bizottságot (Consiliul de Patronaj) feloszlatták. A bizottság hatáskörét a Vöröskereszt veszi át.

— **Elhalasztották a timișoari-temesvári katolikus inasiskola beiratásait.** A timișoari-temesvári római katolikus ipari inasiskola beiratásait elhalasztották. A beiratás új határnapját idejében közli majd az igazgatóság.

— **A mezőgazdasági kamara visszaköltöztetése Timișoara-Temesvárra.** Timiștorontal-Temesorontal megye mezőgazdasági kamarája, amelynek irodái ideiglenesen Besenova-oua-Ujbesenyő községben voltak, visszaköltözik Timișoara-Temesvárra és a jövő héttől kezdve ismét a régi székhelyén működik.

— **Zónaengedélyek kiadása Timișoara-Temesvárott.** A térszervezési újabb névjegyeket adott ki a katonai övezetben való lakhatásra azokról, akik engedélyt kaptak. A névjegyeket az érdekeltek a Déli Hírlap kiadóhivatalában — Timișoara I., Brațianu-tér 3, szám — megtekinthetik.

— **Maurice Chevalier filmszínészt megölték.** (Reuter). Párisi jelentés szerint Maurice Chevalier ismert francia filmszínészt a francia szabadságharcosok néhány tagja, a megsemmisítésre adták a németekkel való együttműködéséért megölték.

— **Az arad-hegylépcső villamosvasút új menetrendje.** (Saj. tud.) Az arad-hegylépcső villamosvasút igazgatósága közli, hogy az eddig Aradról reggel 5 órakor induló vonat fél 6 órakor, az eddig Radnáról reggel 6 órakor induló vonat háromnegyed 6 órakor és az eddig Pancota-Pankotáról reggel 4 óra 50 perccel induló vonat ez után 5 óra 20 perccel indul. Közli még az igazgatóság, hogy a Pancota-Pankotáról este 9 órakor, a Radnáról este 9 óra 20 perccel és a Ghioroc-Győrökről este 10 órakor induló vonat nem közlekedik.

— **Ügyeletes győrszertárak Szeptember 1-én, pénteken:** A r a d o n : Janka (Regele Ferdinand-ut 25), Butta (Avram Iancu-tér 12). — **Timișoara-Temesvárott:** I. Götz (Brațianu-tér), II. Maszalis (Badea Cărtan-tér 8), III. és IV.: Keller (Carol-ut 27), V.: Corvin (Cloșca-ri 18).

Bolgár ellenállás Nyugat-Szerbiában a lefegyverzést megkísérlő németekkel szemben

Bucuresti. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Tito marsall főhadiszállása azt jelenti, hogy szerdán a német csapatok Nyugat-Szerbiában megkísérelték a bolgár csapatok lefegyverzését, a bolgár csapatok azonban ellenálltak és a szabad jugoszláv csapatok vonala felé vonulnak vissza. Ilyenformán lehetséges, hogy ezek a bolgár erők együttműködnek majd Tito hadseregével.

A Szabad Jugoszlávia rádiója közleményt hozott nyilvánosságra, amelyben

felszólítják a jugoszláv állam minden olyan állampolgárát, aki a német hadsereg szolgálatában áll, hogy lépjen ki a német szolgálatból és jelentkezzen a jugoszláv felszabadítási hadseregnél. Mind

azokat, akik ez év szeptember 15-én túl is a német hadsereg szolgálatában maradnak, hazaárulóknak tekintik és ilyenekként bánják el velük, — közölte a Szabad Jugoszlávia rádiója.

Papandreu visszatérése után három görög miniszter lemondott tisztségéről

Bucuresti. (Rador). Kairóból jelenti a Reuter-ügynökség: Papandreu görög miniszterelnök visszatért Rómából, ahol megbeszélést tartott

Churchill brit miniszterelnökkel. A görög kormány három tagja — köztük Venizelos helyettes miniszterelnök — lemondott.

Tiszo a németek szlovákiai bevonulásáról

Bucuresti. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti: Tiszo szlovák miniszterelnök a pozsonyi rádióban beszédet mondott és kijelentette, hogy az angol-amerikaiak és a vörös hadsereg legutóbbi nagy győzelmei bizonyos szlovák körökben is azt a reményt keltezték, hogy jöjnek van a hadsereg kebelében a lázadást növelni. Sok katona és tiszt is a partizánokhoz csatlakozott. E tény közelebbiekben — mondotta Tiszo — a kormány kénytelen volt Németország

segítségét kérni, úgy hogy a német csapatok, de a magyarok is beléptek Szlovákiába. Tiszo miniszterelnök a továbbiakban kijelentette, hogy egyetlen katonai egységnek, még a hadsereg-testek parancsnokainak sincs joga parancsot adni. Erre csak a központi kormányzat és a hadügyminiszter jogosult. A kormány ma megkegyelmez mindazoknak, akik elhagyják a partizánokat és visszatérnek a hadsereg kebelébe,

helyezte át, ahol mint Franciaország ideiglenes kormánya működik. Az észak-afrikai francia birtokok közigazgatását továbbra is Catroux tábornok intézi.

A középítáliei hadszíntér

Bucuresti. (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Az angol-amerikai erők középítáliei nagy támadása jól halad előre. A szövetséges csapatok Pesaro városának közvetlen közelében vannak, ahol kemény harcokat vívnak a németekkel.

A HELYETTES BRIT MINISZTERELNÖK A PAPANÁL RÓMÁBAN.

(Reuter). Augusztus 30-án, szerdán XII. Pius pápa kihallgatáson fogadta Attlee angol helyettes miniszterelnököt.

A légi háború

Bucuresti. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Augusztus 30-án, szerdán nappal 750 amerikai nehéz bombavető repülőgép Kiel és Bréma városát, valamint a szárnyas bombák északfranciaországi támaszpontjait támadta.

Legujabb

Uj amerikai támadás a Maginot-vonal ellen

Bucuresti. (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A 3-ik amerikai hadsereg Észak-Franciaországban esütőrtőkön új támadást kezdett a Maginot-vonal erődítményei, valamint a német határ felé vezető utvonalak ellen. Az amerikai páncélos ékek Metz felé törnek; Párizstól keletre a Nancyba vezető út mentén Saint Dizier városát elfoglalták. Párizstól nyugatra a brit és kanadai csapatok nagyszabású átkaroló mozdulatjai tovább folynak. A Le Havre körzetében, továbbá a szárnyas bombák kiinduló pontjában állomásozó német csapatokat a teljes bekerítés veszélye fenyegeti. Clermont Ferrand városát, amely Párizstól 80 kilométerre északra fekszik, esütőrtőkön reggel elfoglalták. Az egyrészt Hollandia és Belgium, másrészt Luxemburg felé való előnyomulás gyorsan halad.

Dél-Franciaországban az angol-amerikai és francia csapatok tulhaladtak Nizza városán. A visszavonulóban lévő németek aknamezőkkel igyekeznek a szövetségesek előnyomulását megakadályozni. Az Észak-Olaszországba vezető alpesi hágók körül kemény harcok folynak — fejeződik be a Reuter-ügynökség jelentése.

Óriási sikerrel fut a timișoari-temesvári ARO-moziban

Két szív, egy csók (Amerikai Valcer)

Nagyszerű operett. Carl Brisson, amerikai valcerje.

Rendezte Joe May és Carmine Gallone. — Káprázatos kiállítás, fülbemászó zene, vígság, boldogság. — PÓTMŰ SOR, MICKY MAUSZ, OROSZ NYELVEN. Jegyélvétel. Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek